

KİMYA - 9

CEVAP ANAHTARI

2. TEMA

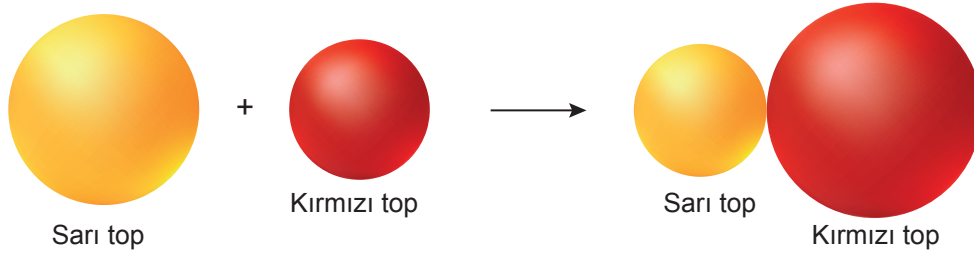
ÇEŞİTLİLİK

KİM.9.2.2. İyonik Bağın Oluşumunu Gözleme Dayalı Tahmin
Edebilme

KİM.9.2.2. İyonik Bağın Oluşumunu Gözleme Dayalı Tahmin Edebilme

- Metal ve ametallerden oluşan katyonlar ve anyonlar arasındaki elektrostatik etkileşim sürecine ilişkin gözlem temelinde önermeler oluşturur.*
- Katyonlar ve anyonlar arasındaki etkileşim sürecine ilişkin gözleme dayalı olan ve olmayan önermeleri karşılaştırır.*
- Katyonlar ve anyonlar arasındaki etkileşim sürecine ilişkin tahminlerini temellendirmek için gözlem verilerinden sonuç çıkarır.*
- Katyonlar ve anyonlar arasındaki etkileşim süreci ile ilgili gözlemlenmemiş durumlara ilişkin tahminde bulunur.*
- Katyonlar ve anyonlar arasındaki etkileşimle ilgili tahminlerinin geçerliliğini sorgular.*

1. Aşağıda sarı ve kırmızı toplarla modellenmiş atomlardan oluşan bir tepkime verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Sarı ve kırmızı toplarla modellenmiş atomlar bileşik oluştururken elektron sayılarındaki değişim hakkındaki çıkarımlarınızı yazınız.

Sarı atom bileşik oluştururken atom yarıçapı küçüldüğüne göre elektron sayısı azalmıştır. Kırmızı atom bileşik oluştururken atom yarıçapı büyüdüğüne göre elektron sayısı artmıştır.

b) Sarı ve kırmızı toplarla modellenmiş atomların bileşikteki iyon yükleri hakkındaki geçerli ve geçersiz çıkarımlarınızı yazınız. Geçerli çıkarımlarınızın gerekçesini belirtiniz.

Geçerli çıkarım: Sarı atomun iyon yükü +1, +2, +3, kırmızı atomun iyon yükü -1, -2, -3 olabilir. Çünkü sarı atom elektron vermiş atom yarıçapı küçülmüş, kırmızı atom elektron almış atom yarıçapı büyümüştür. İyon oranı 1:1 dir.

Geçersiz çıkarım: Sarı atomun iyon yükü +1, kırmızı atomun iyon yükü -2 gibi iyon oranı 1:1 olmayan tüm örnekler olabilir. Ayrıca bileşikteki sarı tanecik anyon, kırmızı tanecik katyon olacak şekilde verilen tüm örnekler de geçersiz çıkarımdır.

9 KİMYA

2. Aşağıda verilen iyonlardan oluşan bileşiklerin formüllerini yazınız.

a) Mg^{2+} ile S^{2-} : ..... MgS .....

b) Al^{3+} ile O^{2-} : ..... Al_2O_3 .....

c) K^+ ile F^- : ..... KF .....

ç) Na^+ ile S^{2-} : ..... Na_2S .....

d) Ca^{2+} ile OH^- : ..... Ca(OH)_2 .....

e) NH_4^+ ile CO_3^{2-} : ..... $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ .....

3. Be^{2+} , Li^+ , NO_3^- , SO_4^{2-} , Al^{3+} ve PO_4^{3-} iyonlarını kullanarak aşağıdaki iyon oranlarına uygun olan bileşik formüllerine birer tane örnek yazınız.

a) İyon oranı; 1:1= ..... LiNO_3 , BeSO_4 , AlPO_4 .....

b) İyon oranı; 1:2= ..... $\text{Be(NO}_3)_2$ .....

c) İyon oranı; 3:1= ..... Li_3PO_4 .....

ç) İyon oranı; 3:2= ..... $\text{Be}_3(\text{PO}_4)_2$ .....

d) İyon oranı; 1:3= ..... $\text{Al(NO}_3)_3$ .....

4. Aşağıda iyonik bağın oluşumu ile ilgili bazı ifadeler verilmiştir. Bu ifadelerden hangilerinin doğru hangilerinin yanlış olduğunu önermeleriniz ile birlikte açıklayınız.

a) $_{12}\text{Mg}$ elementi ile $_{17}\text{Cl}$ elementinin oluşturduğu bileşikteki iyon oranı 1:2 şeklindedir.

MgCl_2 iyon oranı: 1:2 şeklindedir.

Önerme doğrudur.

b) İyonik bağ sadece metal katyonları ile ametal anyonları arasında oluşur.

Önerme yanlıştır. Çünkü iyonik bağ zıt yüklü iyonlar arasında oluşan güçlü etkileşimdir. Katyon (+), anyon (-) yüklüdür. Çok atomlu katyonlar ile çok atomlu anyonlar arasında da iyonik bağ oluşur. Örneğin metal olmayan NH_4^+ katyonu ile ametal olmayan OH^- anyonu arasında iyonik bağ oluşur.

c) İyon oranı 2:3 olan bileşiklere örnek olarak N_2O_3 maddesi verilebilir. ($_{7}\text{N}$, $_{8}\text{O}$)

Önerme yanlıştır. Çünkü verilen atomların ikisi de ametaldir. Ametal atomları arasında iyonik bağ oluşmadığından iyon oranından bahsedilemez.